

چکیده:

زمینه و هدف:

سلامتی یعنی رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی نه تنها عدم بیماری یا نقص عضو. سلامتی از یکسو مسئولیت فردی است و از سوی دیگر یک موضوع عمده بهداشت عمومی است که شامل کوشش مشترک افراد، اجتماعات و دولت است که آن را حفظ و ارتقاء بخشد.

یکی از عوامل موثر در برقراری سلامت، وضعیت تغذیه است. امروزه با تغییر شیوه زندگی استفاده از غذاهای فوری (فست فود) رواج پیدا کرده است. استفاده زیاد از این غذاهای پرکالری و چرب و عدم تعادل بین انرژی دریافتی و مصرفی، احتمال ابتلا افراد به چاقی، دیابت و بیماریهای متعاقب آن را افزایش می دهد. پژوهش حاضر با هدف تعیین وضعیت مصرف غذاهای فوری و نگرش مردم شهر یزد نسبت به آن صورت پذیرفت.

مواد و روشها:

نوع مطالعه توصیفی - مقطعی بود که به روش نمونه گیری خوشه ای بر روی ۶۰۰ نفر از مردم شهر یزد انجام شد. اطلاعات از طریق یک پرسشنامه سه قسمتی محقق ساخته به روش مصاحبه از یکی از افراد بالای ۱۸ ساله حاضر در خانواده جمع آوری گردید که پرسشنامه مشتمل بر مشخصات دموگرافیک، ۲۰ سوال نگرش در مورد جنبه های مثبت و منفی غذاهای فوری و سوالاتی درباره وضعیت مصرف غذاهای فوری بود. پایایی و روایی پرسشنامه مورد سنجش قرار گرفت و تایید گردید. بطوریکه آلفای کرونباخ سوالات نگرش ۰/۶۹ به دست آمد. قد و وزن افراد با استفاده از متر و ترازو عقربه ای اندازه گیری گردید و داده های تحقیق با کمک نرم افزار **spss.16** و آزمون های آماری کای اسکوار و تست دقیق فیشر و آزمونهای **T-test** و **ANOVA** مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها:

۳۴٪ از افراد مورد مطالعه مرد و ۶۶٪ زن بودند. دامنه سنی افراد ۴۵-۱۸ سال با میانگین سنی 30.76 ± 7.68 سال بود. ۴۷/۷٪ اطلاعات تغذیه ای خود را از رادیو و تلویزیون و ۳۴/۵٪ از خانواده، کسب می کردند.

۹۰/۸٪ از مردم شهر یزد حداقل از یکی از غذاهای فوری استفاده می کردند و تنها ۹/۲٪ اصلاً از این غذاها استفاده نمی کردند. دامنه مصرف غذاهای فوری ۱۴-۰ بار در هفته با میانگین مصرف 1.42 ± 0.8 بار در هفته به دست آمد. یافته های تحقیق نشان داد میانگین نمره نگرش در مردان بیش از زنان بود ($P=0.01$) که در نتیجه میانگین مصرف هفتگی غذاهای فوری نیز در آنها بیشتر (1.52 ± 1.05 در مقابل 1.36 ± 0.69 بار در هفته).

میانگین نمره نگرش نسبت به مصرف غذاهای فوری در دانشجویان بیش از سایر گروههای شغلی بود (54.56 ± 6.33) که باعث مصرف بیشتر غذاهای فوری در آنها شده بود.

بیشترین غذای مورد استفاده در مردم شهر یزد پیتزا، همبرگر، انواع کنسرو، سیب زمینی سرخ کرده، خوراک سوسیس و سالاد الویه بود. ۵۲٪ مردم ترجیح می دادند همراه با مصرف غذاهای فوری، نوشابه و سس مصرف کنند و مهمترین دلایل مصرف غذاهای فوری رابه ترتیب تمایل فرزندان، طعم و مزه، سرگرمی و آماده شدن سریع ذکر کردند و نزدیک به ۸۰٪ مردم ماهیانه تا ۵۰ هزار تومان از هزینه های زندگی را صرف خرید غذاهای فوری می کنند.

نتیجه گیری:

با توجه به نتایج حاصله، نگرش افراد روی مصرفشان تاثیر داشته بطوریکه باعث افزایش میانگین مصرف هفتگی در آنها شده است که این میزان مصرف می تواند باعث افزایش BMI در سالهای آینده زندگی شود که با نتایج بررسی های متعددی همسو می باشد و از طرفی تغذیه و الگوی غذایی با فرهنگ جامعه ارتباط دارد و لذا برای تغییر در الگوی مصرف نیاز به فرهنگ سازی می باشد که لزوم مطالعات بیشتر و طراحی برنامه های آموزشی مطابق با فرهنگ جامعه برای آشناساز مختلف جامعه احساس می شود.

واژه های کلیدی: وضعیت مصرف - غذاهای فوری (فست فود) - شهر یزد